

Quadern de teatre Les companyies del País Valencià i les Illes Balears malden per accedir a Barcelona, l'aparador escènic dels Països Catalans

L'estretor de la capital



Jordi Bordes

Barcelona

Barcelona és la ciutat cobejada. A part de ser el rovell d'una urbs en què s'han batut rècords d'assistència i recaptació, és l'aparador ideal per guanyar-se una difusió que permeti lligar una gira per tot el territori de parla catalana. Disposar d'un teatre de referència pot significar esperar anys. En aquesta conjuntura, les companyies del País Valencià i de les Illes Balears pateixen encara més el seu isolament. Durant molts anys hi han tingut difícil entrada, tot i oferir peces prou solvents. Sembla que la tendència canvia; troben espais a les graelles de teatres consolidats. L'oferta augmenta més encara gràcies a l'obertura de sales aquests mesos tot i la crisi econòmica. Són fruit de la necessitat dels creadors inquietos per mostrar els seus treballs.

Barcelona té encara molt de vella capital estreta. No pot acollir totes les propostes que li arriben. L'accés no es pot democratitzar (com tampoc no és el mateix el talent entre els directors, dramaturgs o actors). La Generalitat dels tripartits va provar de corregir la força succionadora barcelonina del talent, creant els centres d'arts escèniques. Era una forma de potenciar la creació pel territori. Darrerament alguns programadors de teatres municipals s'estan atrevint a programar es-



Enric Juezas i la ballarina Isabel Anyó Andrés, néta del poeta a 'Poseu-me les ulleres' ■ BLAI TOMÀS

En poques setmanes, coincideixen, insospitadament, produccions de fora de Barcelona

pectacles que no han passat per Barcelona. El Centre d'Arts Escèniques de Reus (CAER) de Ferran Madico pretenia fer temporades a Barcelona d'algunes produccions per guanyar-se el nom els primers anys. Després ja no caldria dependre'n. Cal valentia per deixar de dependre de Barcelona. La tendència europea és aparcar el centralisme cultural, per donar varietat a les programacions. És la xarxa que preconitza Salvador Sunyer (director de Temporada Alta i d'El Canal) que no vol revisar passaports.

Aquest cap de setmana Les Antonietes, vingudes de Lleida, han estrenat *Molt soroll per res* a la Nau Ivanow. Tornaran al maig a la Muntaner, on també van triomfar amb l'univers de Jesús Moncada, *L'aigua*, i van sorprendre amb un dur i compromès *El mal de la joventut*. Annabel Castan i Maria Ibars reivindiquen el seu accent lleidatà en una cartellera obsessiva en el parlar del català central. L'obra, que encomana la il·lusió del teatre, compta amb una posada en escena honesta, que juga a fer teatre dins del

teatre (a voltes, amb una perillosa caricaturització), però amb una comèdia que flueix ràpida i efectiva. El Micalet Teatre s'està fins diumenge al Romea amb *Poseu-me les ulleres*. La posada en escena, proposada per Pep Tosar, juga molt amb la biografia de Vicent Andrés Estellés (la causa del muntatge). L'empatia del personatge embriaga la peça, que arracona la poesia i constata l'escepticisme d'Estellés pel català a València. També L'Espai Brossa acull la companyia Iguana. Pere Fullana admet que no és fàcil la circulació de muntatges pels Països Catalans: "Les circumstàncies polítiques i culturals no ho fan gaire fàcil". Els amos del Teatre del Mar representen *No te'n riguis de Rimbaud*. Coincideix el viatge poètico-literari de Micalet. És més, si Estellés recorda l'ànsia perquè li amputessin la cama, els d'Iguana posen l'extremitat amputada de Rimbaud en un fèretre per recordar aquesta pèrdua amb humor negre. La Beckett, fa un mes, va acollir peces de L'Hongaresa i també d'El Pont Flotant, dues companyies més valencianes (la primera més bel·ligerant, la segona amb una llibertat envejable). I no s'acaba. Perquè el Tantarantana ja prepara per aquesta setmana *Corruptia, una regió de l'Est*, una obra que ha estat censurada al País Valencià. Per falta de capacitat de producció pròpia o per una sana obertura, la cartellera s'enriqueix amb nous accents. Que la coincidència, no sigui un miratge. ■

Críticateatre

Francesc Massip

'Kabaret Rimbaud'

No te'n riguis de Rimbaud
Iguana Teatre. Director: Pere Fullana.
Espai Brossa (Barcelona), fins al 23 gener

Si el mallorquí Pep Tosar ens ofereix al Teatre Romea un vívid Vicent Andrés Estellés a partir del propi

poeta com a personatge protagonista, els mallorquins d'Iguana Teatre ens presenten Rimbaud a través d'Ofèlia (la verge boja) i Natàs (el marit infernal), dos personatges sorgits de l'obra poètica del geni precursor de les avantguardes. Però si el Romea distanciava el públic del torrencial valen-

cià, l'Espai Brossa és el cau ideal per a la confiança del visionari francès, i el format de cafè concert crea complicitat i calidesa.

Dos intèrprets cantants, acompanyats d'un pianista, van desgranant els episodis més sucosos de la peripècia vital d'Arthur Rimbaud, co-

mençant per la subhasta de la cama amputada per gangrena que va precipitar la seva mort, i que apareix exposada en un taütet, com, per cert, s'imaginava Estellés d'enterrar la seva que tant mal li feia fins suplir al metge que li la tallés. Caterina Alorda canta i balla i conta l'agonia

del poeta amb la intel·ligència elevada als ulls, reduït a pur esperit. Joan Bauçà explica l'aventurer i explorador d'Àfrica quan, abandonada la literatura, es dedica a viatjar i a traficar amb armes, ivoiri i esclaus castrats. Tots dos actors relaten la convulsa relació entre Rimbaud i Verlaine amb

uns simpàtics ninots d'una imaginativa expressivitat, en un dels moments culminants de l'espectacle, o ens transmeten el testimoni dels afusellats de la Comuna de París, l'ànima dels quals conserven en ampolletes de perfum. Les aromes de l'exaltat artista oxigenen l'audiència.